

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E MJEDISIT

Nr. 3019 Prot.

Tirane, me 09.05 2016

DEKLARATE MJEDISORE

per Vleresimin Strategjik Mjedisor

Ne mbeshtetje te Ligjit Nr. 91, date 28.02.2013 "Per vleresimin strategjik mjedisor" dhe akteve nenligjore qe rrjedhin prej tij, Ministri i Mjedisit, miraton kete Deklarate Mjedisore per:

Projekti: Plani i Pergjithshem Kombetar

Kerkuesi: Agjencia Kombetare e Planifikimit te Territorit

Kufijte e zones qe mbulon plani: I gjithe territori i Republikes se Shqiperise.

Perdorimi i deklarates mjedisore

Deklerata Mjedisore nuk perjashton detyrimin qe per projekte te vecanta te parashikuara ne kete Plan t'i nenshtrohen kerkesave te legjislacionit ne fuqi per vleresimin e ndikimit ne mjedis, per lejet e mjedisit dhe akteve te tjera normative ne fuqi.

Qendrimi i Ministrisë:

Plani i propozuar ne parim perputhet me objektivat e mbrojtjes se mjedisit dhe zhvillimit te qendrueshem.

Duke realizuar nderhyrjet e duhura hapesine dhe duke zbatuar te gjitha masat e nevojshme zbutese, te gjitha grup-projektet jane te pranueshme nga kendveshtrimi mjedisor.

Perfshirja efektive e grupeve perkatese te interesit ka kontribouar ne cilesine e vleresimit, ka sjelle te dhena per analizen dhe raportin e VSM-se dhe do te mbeshtese zbatimin e planit pas miratimit te tij, si dhe do te kontribuojte ne nje pranim me te lehte dhe me te zbutur te projekteve perkates.

Ndikimet e mundshme në mjedis të planit

Gjate zbatimit të veprimeve, priten të ndohin impakte pozitive dhe negative. Impaktet pozitive priten për ajrin dhe ndryshimet klimatike si edhe për popullatat dhe asetet materiale. Vlerësimi i rezultateve tregon se nuk do të ketë impakte mbi faktorët klimatike duke konsideruar që mjetet e transportit do të vijojnë të rinovohen në të ardhmen edhe me tej, gjë që do të sjellë si pasoje përmirësim të cilësive së ajrit dhe cilësive së shëndetit human, midis të tjerave. Për më tej në pjesën pozitive të impakteve mbi popullatën dhe asetet materiale do të vijë si rezultat i zbatimit të infrastrukurës në përgjithësi që do të bëjë të mundur pakesimin e kohës së udhëtimit, sigurinë në lëvizje, përafrimin me tregjet dhe qendrat kryesore urbane dhe shërbimet publike në përgjithësi.

Përgjithësisht, shumica e impakteve negative janë të lidhura me fazën e planifikimit (pozicionimi i infrastrukurës në hapësirë dhe përgatitja e kushteve teknike të përshtatshme), pasi Shqipëria ka vecori të theksuara të ndryshme dhe të shumta nga ana natyrore, kulturore dhe peisazhi që mund të ndikohen konsiderueshëm prej zhvillimeve të infrastrukurës, sidomos atyre me shtrirje të gjera dhe korridoreve sipas sektoreve (transport, energji, ujë, etj.). Impaktet negative shfaqen në fazën e planifikimit prej aspekteve të përdorimit të tokës, efekteve në ujë, natyrë (si biodiversiteti edhe zonat me status të mbrojtur), trashëgimie kulturore dhe peisazhin. Këto impakte do të kërkojnë krijimin e një programi bashkëkohor mbi masat zbutëse dhe një zbatim të përshtatshëm të këtyre masave. Impakte negative mbi shëndetin human mund të ndodhin për shkak të rritjes së ndotjes nga zhurmat dhe impaktet në cilësinë e ajrit, veçanërisht në zonat me densitet të lartë banimi ku do të përqendrohen edhe një seri veprimesh në territor të ngushtë dhe kjo do të ndikojë kryesisht në fazën e zbatimit të projekteve specifike.

Perputhshmëria e me objektivat mjedisore të projekteve specifike individuale:

- Në marrëdhënie me objektivat mjedisore, projektet specifike që lidhen me Sistemin Urban janë të pranueshme nga pikepamja mjedisore, duke marrë parasysh zbatimin e masave zbutëse kryesisht për projektin PUr1;
- Përsa i përket Sistemit Ujor, projekti i specifik PUn1 pritet që të ketë ndikime të konsiderueshme, dhe si i tillë përputhet pjesërisht dhe në mënyrë të kushtëzuar me objektivat mjedisore. Ky problem adresohet përmes zbatimit të masave përkatese zbutëse. Lidhur me projektin PUn2, ky projekt është totalisht dhe në të gjitha aspektet plotësisht në përputhje me objektivat mjedisore;
- Përgjithësisht, projektet specifike të Sistemit Bujqësor janë në përputhshmeri të lartë me objektivat mjedisore. Projektet PB1 dhe PB3 kanë një përqindje të lartë përputhshmërie të pjesshme apo të kushtëzuar, për shkak të ndikimeve që priten të shkaktojnë, dhe që kërkojnë zbatimin e masave përkatese zbutëse.
- Të gjitha projektet e Sistemit Natyror janë plotësisht në përputhje me objektivat mjedisore;
- Pothuajse të gjitha projektet e Sistemit të Infrastrukurës, sidomos PI4, PI5 dhe PI7, kanë një përputhshmeri të kufizuar me objektivat mjedisore. Kjo për shkak të ndikimeve të konsiderueshme që këta projekte kanë në mjedis. Masat zbutëse duhet aplikuar për të gjitha projektet e këtij sistemi.

Ndikimet kumulative të projekteve që parashikohen të zhvillojë Planin do të japin rezultat pozitiv në raport me Objektivat Mjedisore, lidhur me Zonat e Mbrojtura dhe Biokorridoret, në rast se krahas zbatimit me prioritet të Legjislativës Mjedisore dhe "best practices" ndërkombëtare do të aplikohen masat zbutëse efektive dhe të integruara me mjedisin. Në asnjë rast projektet dhe nuk duhet të ndërhyjnë në territorin e zonave të mbrojtura (sidomos Parqet Kombëtare), sic

parashikon edhe Plani. Persa i takon investimeve qe krijojne impakt ne zonat e mbrojtura dhe per me teper kur ato ndodhen brenda tyre (HEC-et, bujqesia intensive, turizmi, transporti, etj.) duhet te aplikohet me prioritet legjislacioni per zonat e mbrojtura, i cili i ndalon ato.

Detajimi i masave per mbrojtjen e mjedisit:

Me qellimin per te shmangur, minimizuar, kontrolluar dhe menaxhuar ndikimet negative ne mjedis te planit ne te gjitha fazat e tij duhet te zbatohen me perpikmeri te gjitha masat e meposhtme.

- Te hartohet Programi i Monitorimit Mjedisor gjate zbatimit te planit, me synim mbledhjen e te dhenave per ndikimet konkrete dhe pasojat ne mjedis gjate zbatimit te tyre, si dhe verifikimin e ndikimeve dhe marrjen e masave zbutese shtese, qe duhet te zbatohen per te garantuar mbrojtjen e mjedisit. Ky plan te hartohet brenda 6 muajve nga marrja e Deklarates Mjedisore dhe te merret miratimi i autoriteve pergjegjese per mbrojtjen e mjedisit.
- Agjencia Kombetare e Planifikimit te Territorit qe zbaton dhe mbikqyr zbatimin e planit te hartoje nje raport vjetor per masat e marra per mbrojtjen e mjedisit gjate zbatimit, te cilin duhet ta dergoje prane Ministrise se Mjedisit jo me vone se java e fundit e muajit nentor.
- Me qellim lehtesimin e realizimit te programit te monitorimit mjedisor te planit mund te perdoren programe ekzistuese monitorimi, qe perputhen me qellimin e programit te monitorimit mjedisor te planit.
- Projektimi i objekteve te bazohet ne parimin e teknologjise me te mire te disponueshme, e cila eshte efciente ne perdorimin e energjise, si perdorimi i teknologjive izotermike te ndertimit per cdo objekt te ri po keshtu edhe ato te minimizimit te perdorimit te ujit.
- Politikat dhe aktivitetet infrastrukurore te parashikuara ne Plan sigurojne kohezion, efikasitet dhe qendrueshmeri, dhe rritjen e perfitimeve per perdoruesit e kesaj infrastrukture.
- Plani duhet te nxite realizimin e projekteve te impianteve te trajtimit te ujrave te perdorur urbane dhe ne nje shkalle me te gjere duke e shtrire kete mase edhe ne aktivite e tjera industriale qe krijojne shkarkime ujrash industriale te ndotura dhe qe ndikojne sidomos ne cilesine e ujrave siperfaqesore, nentokesore dhe te ujrave bregdetare. Te projektohet infrastrukture bashkekohore dhe afatgjate te kanalizimeve te ujrave te ndotura urbane.
- Te mbrohen vlerat natyrore te zonave ne te cilat shtrihet studimi dhe te shmangen ne maksimum demtimi i siperfaqeve me vegjetacion natyral.
- Masat e aktiviteve te Planit duhet te perfshijne krijimin e kalimeve te pershtatshme per kafshet e egra nese fragmentet ekzistuese provojne se jane te papershtatshme apo te pakalueshme.
- Gjate fazes se projektimit dhe sidomos perpara nisjes se fazes se zbatimit te aktiviteve specifike individuale te Planit duhet te perfshihen masa qe do te lehtesojne ruajtjen e korridoreve te kafsheve migratore.
- Plani te marre masa per promovimin e transportit publik te pasagjereve dhe transportin hekurudhor kargo qe te kontribuojne ne pakesimin e shkarkimeme ne ajer.
- Te zbatohen masa zbutese per zhvillimin e infrastruktures, gjate rehabilitimit/ndertimit duhet te parashikojne edhe mbrojtjen nga ndotja e ajrit dhe zhurmat duke aplikuar „best practices“. Ne asnje rast nuk duhet te projektohet brenda, por as ne afersi te territorit te zonave te mbrojtura kur impaktet nga shkarkimet ne ajer dhe zhurmat ndikojne ekosistemet dhe habitatet e llojeve nen mbrojtje. Promovimi brenda dhe ne periferite e zonave te

mbrojtura duhet te jete ngritja e infrastrukturave te lehta qe mbeshtesin aktivitetet pa makina, ne drejtim te sporteve dhe aktiviteteve ne natyre. Nderkohe qe Plani zhvillon konceptin mbi rrjetin kombetar te rrugeve automobilistike dhe bicikletave, te pershpejtohen zhvillimet e ngjashme dhe zbatimi brenda rrjetit lokal urban duke aplikuar „best practices“ ndaj permiresimit te cilesise se ajrit dhe efekteve negative/ndotese nga zhurma.

- Te merren masa per mbrojtjen dhe mos demtimin e burimeve ujore qe gjenden ne zonen ne studim.
- Plani duhet te jete me konservator ne raport me ceshtjet e menaxhimit dhe cilesise se ujrave si sasi dhe cilesi, perfshire edhe akuiferet. Projektet qe kane te bejne me perdorim e ujit te konsiderohen me kondicione kufizuese mjedisore per aq kohe sa pasigurite dhe ireversibiliteti eshte i larte.
- Masat ne lidhje me monitorimin e ujrave si dhe aplikimi i masave adaptuese kundrejt permbytjeve dhe ngritjes se nivelit te detit duhet te nderthuren qe ne fazat e hershme te projektimit. Keto masa jane efektive kur aplikohen te integruara ne pellgun ujembledhes te lumenjve dhe bregdetit.
- Elementi i impaktit te mbetjeve te parashikuara kerkon te trajtohet qysh heret ne zhvillimin e masave, ne menyre integrale, ndersektoriale dhe ne lidhje me menaxhimin e tokes. Keto sisteme duhet te perfshijne 3 R-te (Riciklimi, Riperdorimi, Reduktimi) si pjese e suksesshme e zbatimit ne praktike.
- Plani duhet te parashikojte kapacitete me te medha per landfillet ekzistuese dhe se pari ndertimi i landfilleve te reja teknologjike duhet te paraprije investimet ne kete sektor dhe te koordinohen ne kohe sipas rajoneve perketatese ku do te ndodhin zhvillimet (se pari ne zonen bregdetare dhe ne qendrat primare te zhvillimit ne cdo rajon).
- Te planifikohen dhe projektohen ne menyre strategjike elementet e administrimit te mbetjeve. (impiante riciklimi, landfille etj).
- Te projektohen elementet urbane te administrimit te mbetjeve (si vendi ku do te vendosen koshat e mbetjeve, koshat e vegjel te rrugeve etj).
- Para fillimit te zbatimit te projekteve te zgjidhet ceshtja e administrimit te volumit inert qe do te gjenerohet nga operacionet ndertimore.
- Ne teresi, projektet specifike duhet te projektohen ne harmoni me standartet e ruajtjes se peisazhit dhe mbrojtjen e trashegimise kulturore, ku se bashku me elementet e cilesise se mjedisit te jene paresore duke aplikuar „best practices“.

Detyrime dhe sanksione:

- › Pavarsisht masave dhe rekomandimeve te kesaj Deklarate Mjedisore, gjate zbatimit te planit eshte e detyrueshme te zbatohen kerkesat e legjislacionit mjedisor ne fuqi;
- › Shfaqja e elementeve te rinj ekologjike te panjohur, ne kohen qe kjo Deklarate Mjedisore eshte dhene, sjell si detyrim rivleresimin e saj.
- › Nëse plani nuk është miratuar brenda 2 viteve nga data e miratimit të deklaratës, atëherë deklarata bëhet e pavlefshme dhe procedura e VSM-së fillon nga e para.
- › Ne rast se ministria, strukturat e saj, njesite e qeverisjes vendore apo edhe grupet e interesuara, perfshi edhe publikun, konstatojne se plani nuk zbatohet ne perputhje me vendimin per miratimin e tyre dhe nuk respektojne kushtet e kerkesat e percaktuara per mbrojtjen e mjedisit, atehere ministria njofton menjehere autoritetin pergjegjes per zbatimin e

miratimin e planit dhe, sipas rrethanave, i kerkon sqarimet perkatese apo ndalimin e menjehershem te zbatimit deri ne sqarimin e situates.

- › Nese pasojat ne mjedis e shendet, tejkalojne standardet mjedisore ne fuqi, atehere ministria i kerkon autoritetit miratues e propozues te merren masat e duhura apo te konsiderohet edhe ndryshimi i planit, me qellim qe te permbushen standardet mjedisore.
- › Per mos respektimin e detyrimeve qe rrjedhin nga kjo Deklarate Mjedisore dhe te legjislacionit mjedisor ne fuqi ka sanksione ligjore.

Lefter KOKA

MINISTRI

Lista e grup-projekteve te Planit

Sistemi i Planit	Projekti Strategjik	Kodi
Sistemi Ujor – UJI ESHTE JETA	– Konsolidimi i rrjetit te infrastruktures se sherbimit me furnizimin e ujit te pijshem, ujesjelles e kanalizime dhe konservimi i burimeve ujore te vendit tone nepermjet aplikimit te Vijes Blu	PUJ1 PUJ2
Sistemi Bujqesor – EFICIENCE per nje sektor bujqesor Konkurses	– Infrastruktura e zinxhirit Prodhim – Grumbullim – Perpunim – Eksportim dhe investime ne infrastrukturen e mirembajtjes (kanale ujitesse, vaditese, hidrovore)	PB1 PB3
Sistemi Natyror – PROMOVIM dhe AKSES	– Rrjeti kombetar i bicikletave	PN1
	– Shpallja e parqeve te reja (Lumi Buna, Alpet, Lumi Vjosa)	PN2 PN3 PN4
	– Ndertimi i 2 aeroporteve te reja (ne veri – Kukes dhe jug)	PI1
	– Ndertimi i stacioneve intermodale kombetare (Fier, Elbasan dhe Berat) dhe nderkombetare (Tirane, Durres, Lezhe, Shkoder, Kukes, Pogradec, Korce, Vlore, Sarande, Gjirokaster)	PI2 PI3
Sistemi i Infrastruktures - SHQIPERIA QENDER NDERLIDHESE (HUB) INFRASTRUKTURORE DHE ENERGJITIKE per BALLKANIN	– Ndertimi i 5 korridoreve strategjike: o Korridori i Gjelber Veri-Jug,	PI4
	o Korridori Blu Veri-Jug, o Korridori 8, Rruga e Arbrit, o Korridori 10, Segmeti Durres – Kukes – Morine, o Boshti Qendror jugor	
	– Ndertimi i 4,500 km rrjet hekurudhor	PI5
	– Zhvillimi i 4 porteve kryesore te Shqiperise me kapacitete te 2-fishuara si pikenisje te autostradave detare: o Porti i Durresit (perpunimi dhe transport mallrash) o Porti i Vlores (turistik dhe energjistik) o Porti i Shengjinit (turistik dhe peshkimi) o Porti i Sarandes (turistik)	PI6
	– Kater Korridore Energjetike: o Gazsjellesi TAP (Trans Adriatic Pipeline) o Realizimi i gazsjellesit IAP (Ionian Adriatic Pipeline) qe do te kaloje ne pjesen perendimore te Shqiperise, nga Fieri ne Shkoder per te furnizuar Malin i Zi e me tej o Nga korridori IAP do te realizohet degezimi i rendesishem qe furnizon me gaz Kosoven nepermjet Kukesit o Realizimi i Unazes Perendimore te Ballkanit (Western Balkan Rings – WBR)	PI7